
ФІНАНСИ. БАНКІВСЬКА СПРАВА

УДК 336.711

Г. Т. Карчева, д. е. н., доцент,
А. Ю. Тривайло, к. е. н., доцент,
В. М. Сорока, магістр

**ПОБУДОВА ЕФЕКТИВНОЇ СИСТЕМИ СТРАХУВАННЯ ДЕПОЗИТІВ:
ВІТЧИЗНЯНИЙ ТА ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД**

Анотація. В статті розглянуто теоретичні та практичні засади побудови ефективної системи страхування депозитів. Проаналізовано зарубіжний та вітчизняний досвід функціонування систем страхування депозитів. Визначено напрями вдосконалення системи гарантування вкладів в Україні з врахуванням зарубіжного досвіду.

Ключові слова: страхування депозитів; фінансова стабільність; страхові резерви; ефективна система; відшкодування; механізм *bail-in*.

А. Т. Карчева, д. э. н., доцент,
А. Ю. Тривайло, к. э. н., доцент,
В. М. Сорока, магістр

**ПОСТРОЕНИЕ ЭФФЕКТИВНОЙ СИСТЕМЫ СТРАХОВАНИЯ ДЕПОЗИТОВ:
ОТЕЧЕСТВЕННЫЙ И ЗАРУБЕЖНЫЙ ОПЫТ**

Аннотация. В статье рассмотрены теоретические и практические основы построения эффективной системы страхования депозитов. Проанализирован зарубежный и отечественный опыт функционирования систем страхования депозитов. Определены направления совершенствования системы гарантирования вкладов в Украине с учетом зарубежного опыта.

Ключевые слова: страхование депозитов; финансовая стабильность; страховые резервы; эффективная система; возмещение; механизм *bail-in*.

А. Т. Karcheva, Doctor of Economic Science, Associate Professor,
А. Yu. Tryvailo, Candidate of Economic Science, Associate Professor,
V. M. Soroka, Master

**BUILDING OF EFFECTIVE DEPOSIT INSURANCE SYSTEM:
DOMESTIC AND INTERNATIONAL EXPERIENCE**

Abstract. In the article are reviewed theoretical and practical foundations for building effective deposit insurance system. Is analyzed international and domestic experience of functioning deposit insurance systems. Are defined directions for improving deposit guarantee system of Ukraine considering international experience.

Keywords: deposit insurance; financial stability; insurance reserves; effective system; reimbursement; mechanism *bail-in*.

Актуальність теми дослідження. Досвід економічно розвинутих країн свідчить, що надання гарантій повернення коштів приватним вкладникам позитивно впливає на їх поведінку, і навіть при несприятливій економічній кон'юктурі не зумовлює кризи банківської ліквідності у зв'язку з масовим вилученням вкладів. У такій ситуації особливого значення набуває розвиток національної системи страхування депозитів аби захистити інтереси вкладників й підвищити довіру суспільства до банківської системи. Актуальність даної теми проявляється на даний час у зв'язку зі зниженням рівня захищеності та підвищення ризику несвоєчасного повернення вкладів громадян з депозитних рахунків. У зв'язку з цим страхування (гарантування) депозитів є важливою

ФІНАНСИ. БАНКІВСЬКА СПРАВА

умовою підвищення довіри вкладників до банків та забезпечення системної фінансової стабільності.

Постановка проблеми. Банківські системи схильні до кризових явищ, які можуть стосуватися не тільки фінансово стійких банків, але і їх клієнтів. Істотної шкоди стабільному функціонуванню банків може нанести вилучення внесків фізичними особами, причому цей процес може придбати стихійний характер і охопити велику кількість банків, викликати зупинку проведення ними розрахункових операцій, призвести до спаду економічної активності. Наслідки таких потрясінь завдають величезної шкоди економіці країни, причому витрати на відновлення платоспроможності не настільки великі, як втрата довіри до банків з боку вкладників. Тому уряди багатьох країн були змушені створити умови і виробити способи боротьби, пов'язані з масовим вилученням вкладів та кризових ситуацій у банківській системі та економіці.

До них можна віднести систему страхування банківських депозитів. Основним ефектом системи страхування депозитів є попередження банківської паніки і відпливу депозитів. Особливо ця проблема постає гостро під час економічної кризи, яка на даний час лихоманить економіку нашої держави.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Вітчизняні та зарубіжні науковці значну увагу приділяють проблемі підвищення довіри вкладників до банків та наявності дієвої системи страхування депозитів від ризику їх неповернення банками. Так, І. Д'яконова [1], А. Ю. Мохова, В. Глущенко, І. Штомпель досліджують переваги та особливості побудови систем страхування депозитів економічно розвинутих країн. Я. Головіна [2] досліджує реформування систем страхування депозитів у США та країнах ЄС. Т. Смовженко, І. Серветник [3] аналізують розвиток національної системи гарантування вкладів з позиції застосування передових принципів та методів Але, незважаючи численні публікації, залишаються недостатньо дослідженими питання побудови ефективної системи страхування депозитів з метою надійного захисту вкладників та забезпечення фінансової стійкості та стабільності банківської системи.

Метою статті є розкриття теоретичних і практичних аспектів побудови ефективної системи страхування депозитів з врахуванням прогресивного зарубіжного досвіду.

Виклад основного матеріалу. Захист фінансових інтересів громадян є однією з важливих соціальних завдань в багатьох країнах світу. За даними Міжнародної асоціації страхувальників депозитів (IADI) сьогодні у 113 країнах функціонують системи страхування депозитів. Є країни, де такі системи розробляються, а в багатьох країнах вони взагалі відсутні.

У світі існують різні підходи до побудови систем страхування депозитів. Рада фінансової стабільності (FSB) поділяє їх на 4 типи залежно від функцій та повноважень керівних органів, а саме [2, с. 115]:

1. «Платіжна корзина». Такі системи передбачають вузькі «касові» повноваження, відповідають тільки за відшкодування застрахованих депозитів (Німеччина, Нідерланди, Гонконг, Індія, Сінгапур, Швейцарія).

2. «Платіжна корзина з додатковими функціями». Така система покладає на керівний орган додаткові контролюючі функції, наприклад з урегулювання неплатоспроможності (Аргентина, Бразилія, Великобританія).

3. «Мінімізатор збитків». Система страхування депозитів бере участь у виведенні збанкрутілого банку з ринку, зокрема у виборі процедури врегулювання неплатоспроможності із найменшими витратами (Канада, Франція, Індонезія, Італія, Японія, Мексика, Росія, Іспанія, Туреччина). Система гарантування вкладів в Україні побудована за типом «Мінімізатор збитків», оскільки виконує функції ліквідатора і тимчасового адміністратора.

4. «Мінімізатор ризиків». Керівний орган виконує комплексні функції з мінімізації ризиків, що включають повний спектр повноважень у сфері врегулювання неплатоспроможності та певні обов'язки з пруденційного нагляду (США, Корея).

Всі існуючі у світі системи страхування депозитів класифікують за різними ознаками, а саме:

ФІНАНСИ. БАНКІВСЬКА СПРАВА

- за способами організації систем страхування: системи позитивно виражених гарантій і системи не виражених прямо гарантій;
- за організацією участі банків у страховій системі: системи обов'язкової участі банків і системи добровільної участі;
- за розмірами гарантій системи страхування депозитів: повні, обмежені, дискреційні;
- за ступенем державної участі: державні, приватні, змішані;
- за способом акумулювання коштів: з попереднім фінансуванням і без фінансування та інші.

В Україні за виділеними ознаками систему гарантування вкладів фізичних осіб можна класифікувати як державну систему позитивно виражених гарантій з обов'язковою участю банків, попереднім фінансуванням з обмеженими гарантіями.

Проведений аналіз засвідчив, що у світовій практиці не існує єдиного підходу до побудови систем гарантування депозитів. Кожна країна здійснює пошук оптимальної моделі страхування депозитів з врахуванням умов і можливостей, що склалися в країні та відповідно до принципів ефективних систем страхування депозитів, розроблених Базельським комітетом з банківського нагляду та Міжнародною організацією страхувальників депозитів (IADI) [4]. Ці принципи є важливим орієнтиром при побудові ефективних систем страхування депозитів. На сьогодні серед науковців і практиків не існує єдиної точки зору, наскільки Україна дотримується цих принципів. Так, С. Куліков вважає, що в Україні виконуються лише 4 з 18 принципів: завдання публічної політики, принцип мандату, принцип повноважень і принцип страхового відшкодування; сім принципів частково виконуються, два принципи є неактуальними для України (принципи 7 і 10, питання транскордонного характеру і перехід від необжогої гарантії до системи з обмеженим розміром страхового покриття), а п'ять принципів не виконуються [5].

Натомість, Ю. Серпенінова вважає, що засади функціонування національної системи гарантування вкладів відповідають Основним принципам ефективних систем страхування депозитів [6, с. 241].

На нашу думку, Україна не повністю дотримується Основних принципів і, зокрема, принципу 2 щодо мінімізації морального ризику, сутність якого полягає у розширенні повноважень і функцій страховика, діяльність якого повинна охоплювати не лише відшкодування коштів за вкладками, а й регулювання банків. І хоча на сьогодні функції тимчасового адміністратора і ліквідатора передані Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, однак ефективність їх виконання залишається низькою. Про це свідчить ліквідація більше 80 банків за останніх два роки, а не відновлення їх діяльності, а також незначний обсяг повернутих активів збанкрутілих банків, безвідповідальність власників банків та керівництва банків за доведення банків до банкрутства. Про недотримання принципу мінімізації морального ризику свідчить і відсутність гарантування коштів юридичних осіб, зокрема підприємств малого та середнього бізнесу, які втрачають значні кошти через банкрутство банків.

Світова фінансова криза 2008-2009 рр. змусила країни переглянути підходи до побудови систем страхування депозитів, передбачивши:

- страхування депозитів не тільки фізичних, але і юридичних осіб;
- збільшення суми відшкодування;
- змінення бази нарахування внесків, встановивши диференційовані платежі з врахуванням ризиків в діяльності банків та інші.

Зокрема, прийняття у США в 2010 р. закону Додда-Френка значно вплинуло на функціонування Федеральної корпорації страхування депозитів (FDIC) та її фінансування. Була збільшена максимальна сума відшкодування з 100 тис. дол. до 250 тис. дол. США. Змінена розрахункова база для визначення суми внесків банків. Наразі ставка внеску розраховується не до суми залучених депозитів, що підлягають страхуванню, а до середніх сукупних активів. Таким чином, основне навантаження з фінансування FDIC перенесено на великі банки як такі, що несуть більший ризик для стійкості банківської системи. Зауважимо, що функції FDIC, окрім безпосереднього страхування депозитів, включають регулювання, ліцензування банківських установ,

ФІНАНСИ. БАНКІВСЬКА СПРАВА

нагляд за діяльністю банків, розпорядження активами і пасивами проблемних та неплатоспроможних банків, їх фінансова підтримка [7].

На сьогодні в Євросоюзі діє механізм страхування депозитів відповідно до директиви ЄС 2014/49/EU, прийнятої Європарламентом 16 квітня 2014 р., згідно з якою всі члени ЄС повинні підпорядковуватися встановленим правилам. Розмір відшкодування (100 тис. євро) має діяти рівноправно, незалежно в якій валюті був депозит. Держави-учасниці мають раз на три роки проводити стрес-тестування своїх систем страхування депозитів. Виплати коштів здійснюються протягом 7 днів.

Слід зазначити, що 22 червня 2015 р. Єврокомісією було оголошено про створення єдиної європейської системи страхування депозитів, яка перебуває в стадії розробки.

Заслуговує на увагу система страхування депозитів у Німеччині, в частині функціонування 6 приватних фондів зі страхування депозитів, кожен з них творений асоціаціями різних фінансових установ, котрі вносять щорічні платежі до фонду. Об'єктом страхування є майже всі види депозитів, окрім зобов'язань банків щодо своїх керівників та акціонерів і їх прямих родичів. Страхування поширюється на депозити в євро, а також в інших валютах, що діють на території Євросоюзу, але не більше встановленого Директивою 2014/49/ЄС – 100 тис. євро.[7].

Узагальнивши зарубіжний досвід функціонування систем страхування вкладів можна зробити певні висновки. На побудову системи страхування вкладів вирішальний вплив мають як особливості історичного розвитку країни, так і специфіка економічних і політичних проблем, які необхідно вирішити при її створенні. Введення такого інституту - один з найважливіших факторів запобігання банківських криз.

З усіх діючих зарубіжних систем страхування вкладів найбільш дієвими, ефективними і такими, що відповідають поставленим перед ними завданням, є системи страхування внесків у США і Німеччині. Американська система страхування депозитів представляє собою найстарішу і найбільш авторитетну систему страхування у світі. Діюча в Німеччині система страхування вкладів підтвердила свою ефективність у періоди банківських криз.

В основному в більшості країн світу намагаються дотримуватися обов'язкової участі банків у системі страхування. Кошти систем страхування депозитів формуються за рахунок відрахувань учасників системи залежно від обсягів депозитів, але все більше використовують відрахування до фонду з урахуванням ризиків з метою забезпечення стабільності банківських систем.

Щодо моделі побудови системи гарантування вкладів фізичних осіб в Україні, то вона тяжіє до американської моделі страхування вкладів, але має свої чітко виражені особливості, зокрема український Фонд здійснює відшкодування виключно вкладів фізичних осіб у сумі до 200 тис. грн.

Система страхування депозитів в Україні має свої особливості [8]. Це участь Національного банку України у формуванні коштів Фонду гарантування вкладів фізичних осіб (ФГВФО); державний статус Фонду (ФГВФО – державна установа, яка виконує функції державного управління у сфері гарантування вкладів фізичних осіб); обов'язкова участь банків у системі страхування депозитів (що дає змогу захистити інтереси недосвідчених вкладників, вдосконалити роботу банківської системи та створити умови для стабілізації фінансової системи); непоширення відшкодування на окремі групи вкладників (акціонери, аудиторів, що здійснювали перевірку банку протягом останніх трьох років, вкладники, які мали на індивідуальній основі фінансові привілеї та пільгові проценти, що призвели до погіршення фінансового стану банку); зростання суми відшкодування; обмежений розмір страхового покриття (що спонукає вкладників уважно ставитися до вибору банку і нести частину ризику); обмежені можливості банків використовувати інформацію про Фонд в рекламних цілях. Кошти ФГВФО формуються за рахунок різних джерел (Табл. 1).

Таблиця 1

Фінансування Фонду гарантування вкладів фізичних осіб

Джерело фінансування	Опис
Початковий збір з учасників Фонду	Початковий збір до Фонду сплачується банком з дня одержання банківської ліцензії. Розмір початкового збору складає 1 відсоток від статутного капіталу банку.

ФІНАНСИ. БАНКІВСЬКА СПРАВА*Продовження таблиці 1*

Регулярний збір з учасників Фонду	Регулярний збір сплачується кожного кварталу. Розмір базової ставки збору становить 0,5 відсотка бази нарахування в національній валюті та 0,8 відсотка бази нарахування в іноземній валюті.
Диференційований збір з учасників Фонду	Фонд має право встановлювати своїм нормативно-правовим актом порядок розрахунку розміру регулярних зборів до Фонду у формі диференційованих зборів. Розрахунок розміру диференційованого збору проводиться шляхом зважування базової річної ставки збору за ступенем ризику.
Спеціальний збір до Фонду	Фонд приймає рішення про встановлення спеціального збору у разі, якщо поточні доходи Фонду є недостатніми для виконання ним у повному обсязі своїх зобов'язань щодо виплати відшкодування за вкладками та/або щодо обслуговування та погашення залучених кредитів.
Доходи, одержані від інвестування коштів Фонду в державні цінні папери України	Фонд здійснює інвестиційну діяльність на засадах затвердженого адміністративною радою Фонду інвестиційного плану виходячи з потреб забезпечення виконання функцій Фонду.
Кредити, залучені від Національного банку України	У разі виникнення тимчасового дефіциту ліквідності Фонд має право звернутися до Національного банку України за отриманням кредиту.
Неустойка (штрафи, пеня), що стягується відповідно до Закону	Банк за несвоєчасну або неповну сплату зборів до Фонду сплачує пеню в розмірі подвійної облікової ставки НБУ від розміру неперерахованої суми за кожний день прострочення (включаючи день сплати).
Кошти з Державного бюджету України	Для виконання покладених на нього функцій Фонд має право отримати кредит або внесок держави на безповоротній основі у вигляді коштів або облігацій внутрішньої державної позики на відповідний рік у разі, якщо з початку року обсяг коштів Фонду.
Кошти, отримані від виконання заходів, передбачених планом врегулювання, зокрема від продажу активів неплатоспроможних банків, продаж неплатоспроможного або перехідного банку	Ціна продажу неплатоспроможного або перехідного банку визначається за результатами відкритого конкурсу, проведеного відповідно до нормативно-правових актів Фонду. Результати конкурсу мають відповідати принципу виведення неплатоспроможного банку з ринку найменш витратним способом. Кошти від продажу неплатоспроможного або перехідного банку спрямовуються на поповнення коштів Фонду.

Джерело: розроблено за даними [9]

Станом на 1 грудня 2016 року учасниками Фонду були 100 банків (на 01.01.2015–161 банк). Фонд гарантування вкладів фізичних осіб у повному обсязі виконує свої зобов'язання. За увесь час існування Фонду, станом на 1 грудня 2016 року було здійснено виплат на суму 81256,9 млн. грн. (Табл. 2).

*Таблиця 2***Кошти, що виплачені вкладникам неплатоспроможних банків**

Дата	Сума коштів, млн. грн.
01.01.2016	65 929,8
01.02.2016	69 309,6
01.03.2016	70 938,6
01.04.2016	72 809,8
01.05.2016	73 540,3
01.06.2016	74 513,0
01.07.2016	76 447,8
01.08.2016	78 507,7
01.09.2016	79 649,2
01.10.2016	80 047,6
01.11.2016	80 698,1
01.12.2016	81 256,9

ФІНАНСИ. БАНКІВСЬКА СПРАВА

* не включено до розрахунку: ПАТ «АКБ «КИЇВ» (передача активів та зобов'язань), ПАТ «ОМЕГА БАНК» (створено перехідний банк) та ПАТ «АСТРА БАНК» (здійснено продаж інвестору 100% акцій банку) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fg.org.ua/index.html>.

Не дивлячись на складну фінансово-економічну та політичну ситуацію в країні та попри банківську кризу, Фонд поповнює свої резерви та залишається платоспроможним (Табл. 3). Разом з тим власні ресурси Фонду залишаються значно меншими порівняно зі здійсненими виплатами і станом на 01.10.2016 р. становили лише 8,2 % від загальних виплат, решта виплат здійснювалася за рахунок платників податків.

Таблиця 3

Динаміка фінансових ресурсів Фонду за 2012-2016 роки

Дата	Фінансові ресурси, млн. грн.
01.01.2012	4 827,3
01.01.2013	6 092,1
01.01.2014	7 292,9
01.01.2015	16 872,6
01.01.2016	14 084,4
01.04.2016	10 745,7
01.07.2016	8 516,1
01.10.2016	6 600,3

Джерело: [9]

Більшість аспектів функціонування Фонду відповідає міжнародним стандартам організації системи страхування депозитів, що сприяє зміцненню вітчизняного фінансового сектору. Водночас система потребує вдосконалення з врахуванням прогресивного зарубіжного досвіду, зокрема механізму фінансування, врегулювання процедури виплати відшкодування вкладникам збанкрутілих банків, вирішення питання щодо участі Ощадбанку в системі обов'язкового гарантування депозитів, вдосконалення порядку відрахувань до Фонду, страхування депозитів юридичних осіб тощо.

У банківській діяльності є існує безліч ризиків, які можуть призвести до настання страхового випадку для банків і їхніх вкладників [10]. З них особливо слід виділити моральний ризик, що має безпосереднє відношення до системи страхування внесків. У даному випадку під моральним ризиком мається на увазі стимулювання ризикової діяльності банків або осіб, які отримують відшкодування в результаті настання страхового випадку. Така поведінка може бути, коли у вкладників існує впевненість у повній захищеності їхніх інтересів і повернення вкладених ними коштів навіть у випадку банкрутства банку. У подібних ситуаціях власники вкладів фактично не зацікавлені в отриманні та аналізі інформації про фінансовий стан банку, вони не вважають за необхідне оцінювати ризики, пов'язані з вкладенням фінансових коштів у банк. Для них

головним критерієм вибору банку буде тільки рівень процентних ставок закладами. У результаті кошти вкладників можуть опинитися в розпорядженні банків, що здійснюють високоризикові операції. Наразі для забезпечення надійного захисту інтересів вкладників недостатньо наявності лише системи страхування вкладів. Вона повинна бути доповнена ефективним наглядом за банками з боку держави. Різні форми ризику, до яких схильні банки, у разі відсутності належного нагляду, можуть призвести до системних банківських криз і ситуації, при якій коштів фонду страхування буде недостатньо для здійснення виплат вкладникам у розмірі, передбаченому законодавством.

Прогресивною є американська система страхування вкладів, яка націлена в першу чергу на запобігання банкрутств банків, оскільки при цьому вкладники фактично не несуть втрат незалежно від розміру і типу їх вкладів. Якщо розглядати несприятливо, то українська система гарантування вкладів тяжіє саме до американської системи за відмінністю деяких моментів. Наприклад, на відміну від США, в Україні юридичні особи залишаються абсолютно незахищеними перед ризиками. І якщо середній та великий бізнес можуть майже безболісно пережити втрату

ФІНАНСИ. БАНКІВСЬКА СПРАВА

збережень в одному з банків, то для малого бізнесу та для фізичних осіб-підприємців така втрата може стати фатальною. Тому ми пропонуємо в подальшому почати роботу з розширення повноважень українського Фонду та можливості захисту не тільки фізичних осіб, але й найбільш незахищених юридичних осіб.

Для зменшення навантаження на Фонд гарантування доцільно застосовувати сучасні механізми відновлення платоспроможності банків. На західних ринках розрізняють і давно застосовують так званий механізм *bail-in*, який на відміну від *bail-out*, передбачає не ліквідацію банків або докапіталізацію проблемних банків за рахунок держави, а докапіталізацію банку за рахунок коштів вкладників і кредиторів шляхом конвертації їх коштів в субординований борг або збільшення статутного капіталу. Рада з фінансової стабільності (FSB) разом з Базельським комітетом з банківського нагляду розробили «Стандарти з реструктуризації та упорядкування ліквідації фінансових інститутів на випадок їх невідповідності (банкрутства)». Відповідно до цих норм національні уряди мають виключити використання для спасіння кризових банків і компаній кошти платників податків та захистити інтереси малих і середніх вкладників. Має бути впроваджений механізм внутрішнього викупу – *bail-in*, за якого матеріальна відповідальність має бути покладена на акціонерів і великих кредиторів: боргові зобов'язання мають бути конвертовані в капітал.

В Європейському Союзі механізм *bail-in* набрав чинності з 1 січня 2016 р. Відповідно до Директиви про реструктуризацію і банкрутство банків, витрати на спасіння фінансових установ мають бути перекладені на акціонерів і кредиторів фінансових установ. Механізм *bail-in* в першу чергу буде задіяний до банків і фінансових установ, що приймають вклади населення. При цьому спочатку списуються зобов'язання перед акціонерами (капітал), потім в капітал конвертуються зобов'язання перед утримувачами облігацій і нарешті великі вклади більше 100 тис. євро. Вклади на меншу суму можуть залишатися нетронутими, так як вони гарантуються державою. Директива також встановлює, що держава має підключитися до реструктуризації банку тільки після того, як в його спасінні приймуть участь акціонери і кредитори.

Звісно, будь-яка система страхування депозитів не ідеальна, потрібно її постійно вдосконалювати з огляду на реалії та виклики сучасності.

Висновки. Для побудови ефективної системи страхування депозитів в Україні з врахуванням прогресивного зарубіжного досвіду доцільно:

1. поширити страховий захист на депозити юридичних осіб, насамперед, кошти підприємств малого та середнього бізнесу, що сприятиме розвитку підприємництва в Україні;
2. запровадити системи часткового відшкодування депозитів понад визначеної межі;
3. розглянути питання щодо відміни страхування депозитів в іноземній валюті, що сприятиме зниженню валютного ризику та рівня доларизації економіки та банківської системи;
4. дослідити питання щодо створення поряд з державною приватної системи гарантування депозитів;
5. передбачити нарахування страхових внесків банків з врахуванням ризиків в їх діяльності, що позитивно вплине на стабільність банківської системи;
6. проводити активну роз'яснювальну роботу з метою інформування громадськості про можливість надійного збереження заощаджень на депозитних рахунках завдяки ефективному функціонуванню вітчизняного інституту захисту вкладників.

Побудова ефективної системи страхування депозитів в Україні сприятиме підвищенню фінансової стабільності банківської системи, зміцненню довіри до неї з боку вкладників, зниженню соціальної напруги в суспільстві. Тільки ефективна, організаційно структурована система страхування депозитів може забезпечити регулювання потоків грошових коштів населення у вигляді вкладів у банках і у вигляді виплат при настанні страхового випадку з фонду страхування вкладів, що робить її дієвим інструментом державної економічної політики.

Література

1. Д'яконова, І. І. Теоретично-методологічні основи функціонування банківської системи України: монографія / І. І. Д'яконова. – Суми : ВТД «Університетська книга», 2007. – 400 с.

ФІНАНСИ. БАНКІВСЬКА СПРАВА

2. Головіна, Я. Реформування систем страхування депозитів у США та країнах ЄС під впливом сучасних кризових умов / Я. Головіна // Банківська справа. – 2016. – № 4. – С. 113-126.
3. Смовженко, Т. Розвиток національної системи гарантування вкладів фізичних осіб: застосування передових принципів і методів / Т. Смовженко, І. Серветник // Банківська справа. – 2012. - № 5. – С. 59-75.
4. основополагающие принципы для эффективных систем гарантирования депозитов [Электронный ресурс] : Базельский комитет по банковскому надзору. Международная ассоциация страховщиков депозитов. Июнь 2009 г.
5. Куліков, С. Г. Принципи ефективності систем страхування депозитів [Електронний ресурс] / С. Г. Куліков. – Режим доступу : www.nbu.gov.ua.
6. Серпенінова, Ю. С. Відповідність національної системи гарантування вкладів фізичних осіб світовим стандартам ефективності / Ю. С. Серпенінова // Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України. - 2014. - Вип. 38. - С. 240-249.
7. Скірка, А. Зарубіжний досвід функціонування світової системи гарантування вкладів : уроки для України / А. Скірка // Світ фінансів. – 2016.- Вип. 1. – С. 74-85.
8. Про систему гарантування вкладів фізичних осіб: Закон України від 23.02.2012 № 4452-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4452-17>.
9. Офіційний сайт ФГВФО [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.fg.org.ua>.
10. Карчева, Г. Т. Ефективність функціонування та перспективи розвитку банківської системи України / Г. Т. Карчева; НАН України, Ін-т екон. та прогнозув. – К., 2012. – 520 с.

References

1. Diakonova, I. I. (2007). Teoretychno-metodolohichni osnovy funktsionuvannia bankivskoi systemy Ukrainy [Theoretical and methodological principles of Ukraine's banking system functioning]. Sumy: VTD «Universytetska knyha» - Publishing and Trading House "University Book" [in Ukrainian].
2. Holovina, Ya. (2016). Reformuvannia system strakhuvannia depozytiv u SShA ta krainakh YeS pid vplyvom suchasnykh kryzovykh umov [The reform of deposit insurance systems in the US and the EU under the influence of today's crisis conditions]. Bankivska sprava – Banking, № 4, pp. 113-126 [in Ukrainian].
3. Smovzhenko, T., Servetnyk, I. (2012). Rozvytok natsionalnoi systemy harantuvannia vkladiv fizychnykh osib: zastosuvannia peredovykh pryntsyviv i metodiv [The development of a national system of guaranteeing deposits of individuals: advanced principles and methods introduction]. Bankivska sprava – Banking, № 5, pp. 59-75 [in Ukrainian].
4. Osnovopolagaiushchie printsipy dlia effektivnykh sistem garantirovaniia depozitov [Core Principles for Effective Deposit Guarantee Systems]. (2009). Bazelskii komitet po bankovskomu nadzoru Mezhdunarodnaia assotsiatsiia strakhovshchikov depozitov - Basel Committee on Banking Supervision. The International Association of Deposit Insurers [in Russian].
5. Kulikov, S. H. Pryntsyvy efektyvnosti system strakhuvannia depozytiv [Effectiveness principles of deposit insurance systems]. – Retrieved from: www.nbu.gov.ua. [in Ukrainian].
6. Serpeninova, Yu. S. (2014). Vidpovidnist natsionalnoi systemy harantuvannia vkladiv fizychnykh osib svitovym standartam efektyvnosti [Correspondence of individuals national deposit guarantee system to global efficiency standards]. Problemy i perspektyvy rozvytku bankivskoi systemy Ukrainy - Problems and prospects of Ukrainian banking system development, Issue 38, pp. 240-249 [in Ukrainian].
7. Skirka, A. (2016). Zarubizhnyi dosvid funktsionuvannia svitovoi sytsemy harantuvannia vkladiv: uroky dlia Ukrainy [Foreign experience of the world Deposit Guarantee System functioning: Lessons for Ukraine]. Svit finansiv – World of finance, Issue, pp. 74-85 [in Ukrainian].
8. Pro systemu harantuvannia vkladiv fizychnykh osib: Zakon Ukrainy vid 23.02.2012 # 4452-VI [On the system of guaranteeing deposits of individuals: the Law of Ukraine dated 23.02.2012 № 4452-VI]. – Retrieved from: <http://www.zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4452-17>. [in Ukrainian].
9. Ofitsiinyi sait FHVFO [Individual Deposit Guarantee Fund]. – Retrieved from: <http://www.fg.org.ua>
10. Karcheva, H. T. (2012). Efektyvnist funktsionuvannia ta perspektyvy rozvytku bankivskoi systemy Ukrainy [The operation effectiveness and the Ukrainian banking system prospects]. NAN Ukrainy, In-t ekon. ta prohnozuv. – NASU Institute for Economics and Forecasting - Kyiv. [in Ukrainian].

Надійшла 28.08.2016